

Sobre les pautes de consum en el joc dels NAPs

Escric això perquè crec que el joc dels NAPs hauria de transmetre, ni que sigui subtilment, pautes de consum decreixentistes, i que molt en temo que ens n'estem apartant...

M'hi he pensat abans d'escriure sobre pautes de consum perquè no voldria fer que ningú se sentís malament per les seves pròpies pautes. Les pautes de consum, en tant que pautes de comportament, poden estar molt arrelades i s'han d'anar canviant al ritme que cadascú pugui assimilar, i mai en base a sentiments de culpabilitat. Sóc el primer que tinc pautes de conducta que no aconseguixo canviar ni a la de tres! Aclarit això, crec que estem d'acord en què, al ritme i per les vies adients, hi ha pautes que hem de canviar per nassos, i que bona part de la nostra tasca és fer feina de conscienciació per canviar-les.

Per això crec que el joc no hauria d'introduir pautes de consum incompatibles amb el decreixement. Amb això no estem dient que aquestes pautes estarien prohibides en els NAPs, sinó que ens limitem a no plantejar-les.

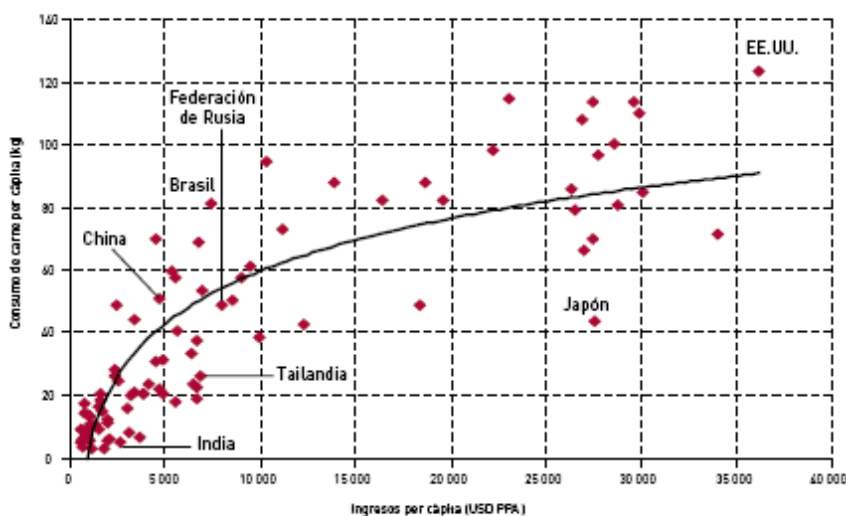
Dic tot això per una pauta en concret: el consum de productes animals. Crec que només en quantitats molt petites el consum de productes animals és compatible amb el decreixement i que aquest és un tema absolutament clau, pels motius que dono més avall. També crec que introduir en el joc els matisos de quines quantitats són acceptables i quines no és massa enrevessat; com que igualment no apareixen tots els oficis possibles ni tan sols necessaris, millor que no aparegui ningú oferint productes animals i ens estalviem complicacions. La gent es pot trobar a la seva targeta quina és la seva despesa inicial en euros en alimentació, sense especificar el tipus d'alimentació, i si algú ofereix aliments vegetals a canvi d'hores se li dirà quants euros s'està estalviant. Normalment la gent seguirà gastant algun euro en alimentació i no cal explicar si se'ls gasta en mongetes o en bistecs.

Algú s'ha encarregat d'entrevistar grangers i pescadors per comptabilitzar el seu temps de treball. Amb la meva proposta aquesta informació deixa de servir per al joc, però no vol dir que deixi de ser útil per a la nostra tasca més àmplia. Igualment ens interessa tenir una panoràmica general dels temps de treball vs euros en els diferents sectors d'activitat.

En el que queda d'aquest document la justificació del meu punt de vista que el consum de productes animals és absolutament incompatible amb el decreixement si no es fa en quantitats molt menors que les que han esdevingut habituals ara i aquí.

Per començar, cal assenyalar que aquest consum està estretament lligat al creixement econòmic, com es veu a la gràfica de la FAO que poso a continuació:

Gráfico 1.4 Relación entre consumo de carne e ingresos per cápita en 2002

Nota: Per càpita nacional basat en la paritat del poder adquisitiu (PPA).
Fuente: Banco Mundial (2006) y FAO (2006b).

L'Estat espanyol està en la minoria de països de la franja més alta de PIB i de consum de carn. Amb 117 Kg per persona i any, queda molt per damunt de la franja dels 0-20 Kg on hi ha el principal núvol de països.

A molts llocs avui dia i aquí en altres temps, el bestiar permetia aprofitar recursos que no eren directament consumibles per als humans, però les altres taxes de consum que tenim ara i aquí s'assoleixen fent directament agricultura per alimentar bestiar enlloc de persones. Més d'un 40% de la producció mundial de gra s'empra com a pinso. Per produir 1 Kg de proteïna animal en fan falta 3-9 de vegetal. En el moment que ha esclatat la crisi alimentària el pinso ha entrat en competència directa amb el gra per a consum humà.

També hi ha bestiar que s'alimenta de pastures, però al preu d'ocupar unes extensions immenses. Un 80% de les terres antropitzades (és a dir, un 30% de les terres emergides) es dediquen a la producció de carn. Per exemple, l'Amazònia es desforesta

principalment per produir carn bovina (en sinèrgia amb l'especulació del sòl), a més del conreu de pinso per exportar. Tan sols per qüestió d'espai és inimaginable que totes les persones del món puguin assolir el nivell de consum de productes animals que hi ha ara i aquí, i també que tota la ramaderia intensiva actual es pugui transformar en ramaderia "ecològica" extensiva.

A més, el fet que la nostra alimentació inclogui productes animals causa el 18% de les emissions dels gasos hivernacle que provoquen el canvi climàtic. Com a comparació, tots els mitjans de transport junts (cotxes, avions, etc.) fan un 13.5% de les emissions.

La cria de bestiar també causa molts altres problemes. Un exemple pròxim és la contaminació dels aqüífers pels purins dels 6 milions de porcs que hi ha a Catalunya. Una altra qüestió greu és que les granges intensives són un entorn clau en què els bacteris patògens adquireixen resistència als antibiòtics.

El peix no és menys problemàtic que la carn. La majoria de les pesqueries estan sobreexplotades o al límit de l'explotació, i la quantitat limitada de peix que s'aconsegueix extreure es destina principalment als mercats dels països rics, que tenen les seves flotes pesqueres escampades per tot el món. La piscicultura comercial agreuja el problema, ja que el que fa és transformar grans quantitats de peix "barat" en petites quantitats de peix "car" per als mercats rics (relació 4-5 a 1). A més, en els tròpics malmet els manglars dels quals depenen moltes comunitats locals.

No he parlat d'ètica envers les altres espècies perquè és un tema que hem discutit poc. Sense entrar en aquesta qüestió, crec que podem estar d'acord en què una condició mínima perquè una pauta de consum sigui compatible amb el decreixement és que es pugui estendre a tota la humanitat (no només a una minoria privilegiada) i mantenir-la a llarg termini, i que aquest no és el cas del consum de productes animals a no ser que es faci en quantitats molt petites. Un cop vaig sentir dir a en Lovelock que els tres grans mals per al planeta són el cotxe, la carn i la motoserra; aquests són uns mínims elements que s'haurien de tenir en compte per a una pauta de consum decreixentista.

Salvador Pueyo